

Fra
Livsglædens
Dag
Læs side 10

LEV SØNDERJYLLAND

Bladet udkommer 4 gange årligt:
Februar
Maj
August
November

Vi modtager meget gerne indlæg til bladet.

Hvis bladet udebliver ved adresseændring osv. kontakt venligst redaktøren.

SATS OG TRYK:

Intryk
Tlf. 7021 1000
www.intryk.dk

ANNONCER

Rosengrenen ApS
Hovedgaden 8 . 8670 Låsby
Tlf. 86 95 15 66 . kl. 8.30-12.00
og 12.30-15.00
Mail: info@rosengrenen.dk

– hvortil alle spørgsmål
vedr. annoncer bedes rettet

REDAKTØR:

Lis Brink Christiansen
Fælleslykkevej 32
6100 Haderslev
Tlf. 23 70 12 12
Materiale til bladet fremsendes på levbladet@gmail.com

MEDREDAKTØRER:

TØNDER:

Kirsten Ellekjær
Hjejlen 70 . 6270 Tønder
Tlf. 74 72 40 94
E-mail:
kirstenellek@gmail.com

AABENRAA:

Magny Jonch
Telefon 74 52 64 72
E-mail:
magnyjonch@webspeed.dk

SØNDERBORG:

Inga Petch
E-mail:
ingapetch@gmail.com

INDHOLD

Julehilsen • Generalforsamling i LEV Tønder	side	5
Med hjertet i mobilen.....	side	7
Indvielse af Huset Konkelt.....	side	8
Åh, hvilken livsglæde.....	side	10
Madaften på Grønvangsskolen.....	side	17
Idrætsdagen 2018 i Tønder	side	19
Julegudstjenester	side	23
HUSK LEV-festen fredag d. 8. marts 2019.....	side	25
Vejen Kommune og bo-tilbud.....	side	25
Stemmeret til alle	side	26
Indmeldelseskupon.....	side	27

DEADLINE: 21. januar 2019
for stof til næste nummer

Jeg ønsker alle
vores læsere en
rigtig glædelig jul
og et godt nytår.

Tak for støtten,
og alle de gode indlæg.
Jeg håber der fortsat
kommer masser af
indlæg til bladet i 2019.

Venlig hilsen
Lis Brink Christiansen,
redaktør af medlemsbladet

Generalforsamlingen i Tønder er:

Mandag den 25. februar 2019
kl. 19 på Abild Ungdomsskole,
Ribelandevej 62, Tønder

Din kreds vil gerne i dialog med dig

Vil du gerne høre fra Landsforeningen LEV
og få invitationer til lokale arrangementer?
Så hjælp os ved at give os din mailadresse

**LEVs
aften-
telefon**

2851 5252

Forældre, søskende eller andre, der har spørgsmål, problemer, eller måske bare brug for at tale med en om emner, der berører udviklingshæmning, kan ringe til LEVs aftentelefon, hvor frivillige hjælper og vejleder.

Med hjertet i mobilen

Af Nikolaj Kristian Carlsen

Et opkald til LEVs aftentelefon kan handle om uklar kommunikation mellem kommune og forældre, hvor den ene part ser tingene ud fra et kommunalt perspektiv, og forældrene ser tingene med helt andre øjne. Eller det kan handle om det at skulle forholde sig til, at ens barn ikke kommer i normal skole, men skal ind i det specielle system. Eller om hvordan det er at vokse op i en familie med en udviklingshæmmede bror eller søster.

Calle Bork Thams er en af de frivillige, man kan møde i aftentelefonen. Hans erfaring er, at ofte så vokser pårørendes bekymringer og problemer over tid. Heldigvis kan en samtale nogle gange løse op for de bekymringer og problemer, som forældrene oplever. De frivillige kan måske ikke altid svare konkret på det, der bliver spurgt om, men de kan hjælpe med at finde frem til svarene og videreformidle den viden.

De frivillige sidder hjemme hos sig selv, når de passer aftentelefonen. Og det er selvfølgelig vigtigt, at de kan sidde i ro og mag og tage samtalen. En

samtale tager typisk et sted mellem en halv time og tre kvarter.

Ifølge en frivillig gør personalet på bostederne nogle gange ting ud fra deres faglighed, som forældrene ikke forstår eller synes er en god idé. Det viser, at der er forskellige syn på, hvad der er i beboernes interesse, og det kan skabe grobund for mistillid og konflikt. Disse problemstillinger kan samtalerne i aftentelefonen være med til at få frem i lyset, og så opstår muligheden for at løse dem.

Men aftentelefonen bliver også brugt af udviklingshæmmede. Calle Bork Thams fortæller: - Jeg oplever ofte, at udviklingshæmmede spørger til, om jeg tror, det er muligt at få en kæreste på det nye bosted. Det skaber tit en god stemning og dialog.

Et udækket behov

Aftentelefonen gik i luften oktober 2015. Organisationskonsulent og teamleder i LEV, Stig Christensen, fortæller: - Grunden til at vi begyndte med aftentelefonen, var fordi vi så et

behov, der ikke blev dækket. LEV har i mange år haft en rådgivning, hvor medlemmer kan få vejledning i konkrete sager. Men det handler meget om jura. Aftentelefonen kan noget andet, for det handler mere om forælder til forælder-hjælp. Mange har svært ved at få talt om de problemer, der er knyttet til eksempelvis det at have et barn med udviklingshæmning. Hvis man får mulighed for at tale med en, som selv har gennemgået nogle af de samme problemstillinger, kan det åbne op for frustrationer, manglende erkendelse – eller hvad det nu kan være.

Kristen Marie Sørensen, der er en af de frivillige i aftentelefonen, fortæller, at der nogle gange også ringer søskende til udviklingshæmmede. De siger, at forældrene må give lidt slip på deres bror eller søster og respektere, at han eller hun også må leve sit eget liv.

De frivillige sidder parat hver tirsdag fra kl. 19.00 til 21.00 hele året og tager imod opkald. Så grib telefonerne og ring på tlf. 28 51 52 52!

Huset Konkkel er det nye bo- og træningstilbud for unge i Gråsten

Indvielse af Huset Konkkel

Huset i Gråsten blev bygget som alderdomshjem i 1938 og har siden også rummet pensionistboliger og bofællesskab for sindslidende. Nu venter igen nye tider: Huset er taget i brug som bofællesskab for unge udviklingshæmmede – og stedet hedder nu Huset Konkkel.

Torsdag d. 27. september 2018 bød 5 unge mennesker velkommen til deres nye bosted, da der var indvielse, og 55 var mødt frem. Huset Konkkel hed-

der bo- og træningstilbuddet, og både Preben Storm, formand for Social- og Seniorudvalget samt områdeleder Dorte Snitgaard Petersen, holdt tale. Der havde været navnekonkurrence, og vinderen var Karen-Lise Reimer Grau, der modtager en præmie for sit bud.

Nyt navn, nye beboere og nye muligheder

Huset Konkkel er et bo- og aktivitetstilbud til 12 unge mennesker med udvik-

lingshæmning. De vil typisk flytte ind, når de i forbindelse med deres STU-uddannelse flytter hjemmefra. Mens de bor på stedet, er det meningen, at de skal lære at klare sig selv, så de efter to-tre år kan flytte videre i egen bolig.

Det er ofte svært for forældre til udviklingshæmmede at give slip på deres barn, fordi de er usikre på, hvor meget de kan klare selv. I det nye bo- og aktivitetstilbud kan vi støtte de unge, så de gradvist kan klare mere selv, samtidig med at de kan udvikle venskaber med jævnaldrende. Vi håber, at både de unge og deres forældre bliver glade for

det, og at de unge mennesker kommer til at trives i deres nye hverdag.

Huset Konkelt er indrettet på to etager med 10 to-værelses lejligheder og to et-værelses lejligheder. De første 5 flyttede ind den 1. september 2018. Til bo- og træningstilbuddet er foreløbig tilknyttet 4 pædagoger og en afdelingsleder. Der er personale til stede alle ugens dage, også i weekender, men ikke om natten.

Åh, hvilken LIVSGLÆDE!

Søndag den 16. september havde LEV Aabenraa indbudt til en festlig eftermiddag i Sønderjyllandshallen.

235 mennesker var mødt op, og det blev en rigtig festdag med mange beboere fra hele det sønderjyske område. En del nye mødte også op, så det var rigtig dejligt at få nogen flere med i det gode fællesskab.

Der var mange bekendte, som der lige skulle snakkes eller danses med, så der var bare en stemning uden lige. En overgang var det lige før taget lettede i Sønderjyllandshallen!

Vi havde et super danseorkester "The Jepperties", hvor Torben Bohnensach og hans dygtige guitarist Jeppe Sigsgaard Clausen stod for det musikalske, de havde bare alle i deres hule hånd!

Tak til Sønderjyllandshallen for god betjening og tak til alle jer, som var med til at gøre denne dag til en super fest fyldt med livsglæde.

*LEV Aabenraa
Magny Jønch*

Madaften på Grønvangsskolen

Torsdag den 23. september mødtes en lille gruppe fra Vejen Støttecenter til madlavning på Grønvangsskolen.

Det var LEV Vejen der på opfordring havde taget initiativ til aftenen. LEV Vejen havde indgået et samarbejde med en kostansvarlig, Maria, da der var fokus på sund mad. Maria har mange års erfaring med tilberedning af dejlig sund mad. Maria var god til at fortælle om maden, og hvad kroppen har brug for. Maria havde en del grøntsager med fra egen have, så det var dejlige friske råvarer.

Menuen bestod af kyllingedeller, ovnkartofler, en dejlig salat, blomkålsris med friske krydderurter samt en frisk, sund dessert - frugter med skyr.

Vi havde en dejlig aften, og alle blev mætte i god velsmagende mad. Alle glæder sig til næste aften. Det er den 1. november, med samme gruppe.

Begge aftner er sponsoreret af LEV Vejen.

Trine Trans

Idrætsdagen 2018 i Tønder

Der var god stemning og masser af aktiviteter, da idrætsdagen for fysisk og psykisk handicappede blev afviklet i september i Tønder – som altid begunstiget af godt vejr.

Dagen blev festlig startet med åbning af stævnet ved bruger: Nikolaj Christensen, Aabenraa og Jens Ellekjær, LEV Tønder.

Derefter opvarmning som Aktivitets- huset i Toftlund stod for.

Til flere af aktiviteterne havde borgerne tilmeldt sig på forhånd f.eks. vandaerobic, bold & balance, styrketræning. Og så var der konkurrencer i dart, boccia og hockey. Men derud over var der masser af andre aktiviteter både inde og ude.

På markedspladsen var de store vandbolde i et vandbassin ret populære, og hvem kunne holde sig længst på den roterende tyr, man kunne også prøve at køre på segways, trampolinhop, gribe en flyvende flødebolle, bueskydning og slå søm i og meget andet.

Hjælpere ved aktiviteterne på markedspladsen var studerende fra University College i Aabenraa.

En køretur i en go-cart var rigtig populær, mange kunne godt lide at køre rigtig stærkt. Her var det soldater fra Haderslev Kaserne, der kørte rundt med brugerne.

Var man til mere rolig transport, kunne man få en køretur i en hestevogn rundt på området.

Formålet med dagen var også at de unge kunne lære om idræt, samtidig med at de havde det sjovt.

Som noget nyt var der en IT-agent, som stod til rådighed med hjælp til at finde apps vedr. motion m.m.

Dagen sluttede med stor fest med spisning, mens OS3 spillede op til dans.

Flere fotos på side 21

Julegudstjeneste

i Tønder Kristkirke

tirsdag d. 4. december 2018 kl. 19.00

Tilmelding til kirkekaffe efter gudstjenesten til

Bodil Møller senest den 3. december

email: kurbod@gmail.com eller på tlf. 7472 3086 - mobil 6010 0620

Julegudstjeneste

i Sct. Nicolai Kirke
Onsdag d. 5. december 2018
kl. 10.30 og kl. 12.30

Provst Kirsten Kruchov Sønderby.
SOLSTRÅLERNE medvirker.

Efterfølgende julefrokost 25 kr.

Tilmelding senest den 28. november til
Judith, tlf. 20 62 07 74,

email: a-brandenhoff45@hotmail.com
eller til Solvejg, tlf. 20 62 34 68,

mail: solvejg@hotmail.com

OBS! Sæt allerede nu kryds i kalenderen

LEV 5 i Syd inviterer igen til LEV-festen i Sønderjyllandshallen i Aabenraa

FREDAG DEN 8. MARTS 2019

Mere information i næste blad der udkommer i februar 2019.

På gensyn til LEV-fest i Aabenraa 2019!

LEV Aabenraa, LEV Haderslev, LEV Sønderborg, LEV Tønder og LEV Vejen

Vejen Kommune og bo-tilbud

En del forældre i Vejen Kommune er nok bekendt med, at der mangler egnede bo-tilbud i Vejen.

Derfor er vi en gruppe af forældre, i øjeblikket 4 forældre par samt et par stykker på sidelinjen, der alle mangler et tilbud til vores barn/unge.

Vi vil ind i en saglig dialog med kommunen om, hvordan de har tænkt sig at løse opgaven fremadrettet. Vi har alle været på venteliste fra 1 til 7 år.

Vi ved det er svært, vi kommer jo tæt på hinanden, men omvendt kan vi også tilføre hinanden en masse godt.

Gruppen har holdt et lille formøde, så har du/l lyst til at være med, enten som aktive eller på sidelinjen, så meld ind.

Sammen er vi stærke.

På gruppens vegne Solvej Laugesen
mail: solvej1954@gmail.com

Tlf. 22 12 72 65

Justitsminister: Stemmeret til alle – også med værgemål

LEV har i flere år kæmpet for, at mennesker med udviklingshæmning og andre med et såkaldt § 6 værgemål skulle have retten til at stemme ved folketingsvalg. Nu bliver det højst sandsynligt en realitet.

Når stemmelokalerne – senest i 2019 – åbner op for det kommende folketingsvalg, vil der forhåbentlig være en helt særlig gruppe førstegangsvælgere. Efter adskillige år med pres fra flere sider har regeringen nemlig foreslået en ændring af værgemålsloven, så alle fremover vil kunne stemme – også ved folketingsvalg og folkeafstemninger.

Langt de fleste mennesker med et værgemål har allerede fulde demokratiske rettigheder. Men en særlig type værgemål, hvor man efter værgemålslovens § 6 frakendes den retlige handleevne, har hidtil betydet at man mistede sin stemmeret. Ifølge Grundloven har 'umyndiggjorte' nemlig ikke valgret til Folketinget – og hidtil har et værgemål

efter § 6 betydet, at man helt mistede sin såkaldte 'retlige handleevne'. Og det betragtes som det samme, som at være umyndiggjort i Grundlovens forstand.

Justitsminister Søren Pape Poulsen har i dag meldt ud, at den nuværende værgemålslov skal ændres, så ingen – eller i hvert fald meget, meget få fremover mister deres stemmeret på grund af et værgemål. Forslaget kommer efter en årrække hvor LEV, Institut for Menneskerettigheder og en række andre organisationer har krævet ændringer. Danmark fik også kritik af FNs handicapkomite i 2014 for at fratage mennesker med værgemål deres stemmeret.

Men hellere sent end aldrig. Justitsministeren udtaler i en skriftlig kommentar til DR om dagens forslag:

"At deltage i demokratiet ved at stemme til Folketinget er en stor og vigtig ting. Regeringen ønsker, at flest mulige har ret til at stemme – og personer under værgemål fortjener også at få deres stemme hørt," skriver justitsminister Søren Pape Poulsen (K).

LEV har i flere år kæmpet for at give danskere med udviklingshæmning, der har værgemål, retten til at stemme. Så det er en rigtig god nyhed, at regeringen nu stiller dette forslag, siger teamleder for Politik og Kommunikation i LEV, Thomas Gruber til DR:

"Vi er meget taknemmelige over, at man har lyttet til kritikken af, at det ikke er rimeligt, at vi i et moderne demokrati har en gruppe mennesker, der ikke har stemmeret. Det har kæmpe stor betydning. Det er et symbol på, at man er en ligeværdig borger i et demokratisk samfund – også selvom man har et handicap, der betyder, at man har brug for et værgemål", udtaler Thomas Gruber til DR.

Der er stor politisk opbakning i Folketinget til regeringens forslag om at ændre værgeloven. Bliver lovforslaget vedtaget, vil det træde i kraft allerede fra januar 2019, så der bliver mulighed for at stemme til det kommende folketingsvalg for de knapt 2.000 mennesker der har et § 6 værgemål.

Kommunekredsens formænd

Haderslev Kommunekreds

Solvej Laugesen
Lintrupvej 80, Hjerting
6630 Rødding
Telefon 22 12 72 65
E-mail: solvej1954@gmail.com

Tønder Kommunekreds

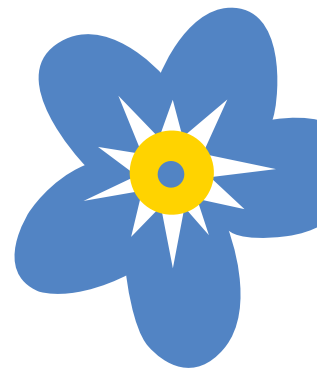
Jens Ellekjær
Hjejlen 70, 6270 Tønder
Telefon 74 72 40 94
E-mail: je@kreds.lev.dk

Aabenraa Kommunekreds

www.aabenraa.lev.dk
Calle Bork Thams
Farvesmøllevej 97, 6200 Aabenraa
Telefon 30 59 53 39
E-mail: callethams@gmail.com

Sønderborg Kommunekreds

Finn Schmidt
Hyldehegnet 36, 6400 Sønderborg
Telefon 25 32 08 05
E-mail: fluefinn43@gmail.com

KLIP KUPONEN UD, SÆT FRIMÆRKE PÅ OG SEND

Medlemskontingent: sæt venligst X

☐ Årligt med blad	300 kr.
☐ Årligt for par med blad	425 kr.
☐ Årligt uden blad	175 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.
☐ Årligt for forening med blad	800 kr.
☐ Årligt abonnement	300 kr.

Pensionist/studerende *)

☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.

Betal først, når girokortet modtages.

Firmamedlemskaber

☐ Alm. med blad	800 kr.
☐ Guldmedlem med blad (pr. år)	5.000 kr.

Et Guldmedlem får ret til at bruge LEVs logo samt at blive nævnt på LEVs hjemmeside.

Undertegnede ønsker at blive medlem af:

☐ LEV Aabenraa Kommunekreds	☐ LEV Tønder Kommunekreds
☐ LEV Sønderborg kommunekreds	☐ LEV Haderslev kommunekreds

*) Angiv her hvilket år du forventer at afslutte dit studie: _____

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Evt. samlevers navn (parmedlemskab): _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Landsforeningen LEV

Blekinge Boulevard 2
+++ 5019 +++
2630 Taastrup

Landsforeningen LEV er interesseorganisationen, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre udviklingshæmmedes vilkår.

Landsforeningen LEV · Blekinge Boulevard 2 · 2630 Taastrup · Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: lev@lev.dk · www.lev.dk